

en hoog uit te beantwoordde. „geestelijken“ ernstigste poging het doel toch velen zijn, die van het boog- rlingen blijven, beperkten duur, t geruststellen, en meester, en der te mikken lij trachtte mij ik mij zoozeer vastgeklampt, klaarde hij mij in wantrouwen ten overtuigen, onder er op te liddel, waarmee middel, dat gezocht hij mij, en.

m. Ik werd tot plaats te nemen, ij. Na eenigen hem te volgen, gen groote over- eten-kaars aan, ak die voor de en begaven wij laatste zich zoo wrijf de schiet- en de glimmen- zoo nietig, dat te. Nog steeds en twee pijlen, het geluid be- . Ook de tweede rzoocht mij nu, eerste pijl stak naar de tweede lij getroffen en rug. De meester n, en zei toen het eerste schot, en meesterstuk, dan dertig jaar nis weten moet, ooverre kunt u Dat is niet van iet geraakt. En i duisternis nog zonder mikken r de schietschijf

ik voortaan ge- verder, zonder , tot welk resul- nerde ik mij er ven nog zoo ver- erd om met de schietschijf te in „mijn“ hand le schijf, zonder

n wij en hoort eigen verdedi- te kunnen be- en kolonies ge- k in Palestina Dezelfde jour- teekende van ezige Joodsche

e sinaasappel- ten; wij schie- ar maken het ij hebben onze oor de 400.000 maar voor de Palestina hoop n laatste toe-

t eindelijk be- g twee volken in één staats- heeft daarom onden om een sie is tenstotte testina te ver- een Joodsche id zelf enkele t controle zou ssie is in korte trook langs de n het noorden en Judea, Mid- van den Jor- zezen worden. venplaats Jaffa lesch, waarvan en hals van de r komen. Een- en over Naza-

derlandsche Keur-

gemikt te hebben. Intusschen was dit den meester in de beoordeeling van mijn schot totaal onverschillig; hij zag slechts naar den schutter, niet naar de schijf. Menig schot, dat er naast ging, hield hij voor opmerkelijk, omdat tenminste mijn geestelijke houding op te merken was. En toen ik zoo ver gekomen was, dat ik ook mijnerzijds de treffers voor geheel bijzaak hield, namen ook de schoten toe, die den vollen bijval van den meester verwierven. Wat zich gedurende het schieten in mijn omgeving afspeelde, ging mij niets meer aan. Het ontging mijn aandacht, of twee of meer oogen bij het schieten op mij toezagen. Ja, zelfs het feit, dat de meester barispte of prees, maakte steeds minder indruk op mij. Ik wist het immers: nu heb ik ervaren, wat het beteekent, wanneer „het“ schiet. Deze ervaring kan niet meer verloren gaan, ook niet wanneer mijn handen plotseling niet meer in staat zouden zijn, een boog te spannen.

Op zekeren dag — het was in het vijfde oefeningsjaar — deelde de meester ons mee, dat wij ons aan een examen zouden moeten onderwerpen. Wij brachten het er bijzonder goed af en kregen een diploma. Dit beteekent, dat wij nu ver genoeg gekomen zijn om zonder leeraar verder te kunnen oefenen; dat wij nu zelf leeraar geworden zijn, wel is waar nog tegelijkertijd leeraar en leerling, maar toch met het vooruitzicht, eens wellicht „meester“ in de kunstloze kunst van het boog-schieten te worden.

Toen wij Japan verlieten, overhandigde de meester mij ten afscheid zijn eigen boog.

(Prof. Dr E. Herrigel vert.)

Een boek voor onze groote meisjes.

„Jonge Menschen“, door Nel van der Vlis. J. H. Kok, Kampen.

Het is een bekend feit, dat er gebrek is aan Christelijke boeken voor onze groote meisjes. Wanneer ze op een leeftijd zijn gekomen waarop men hen met den term „bakvisch“ pleegt aan te duiden — de Engelschman spreekt wat poëtischer van „sweet seventeen“ — dan is de keus niet groot. Aan het kinderboek zijn ze ontgroeid, aan romans is een groot deel van hen nog niet toe. Leidsters van Jonge Meisjes-vergaderingen weten over die moeilijkheid mee te praten. En juist op dien leeftijd zijn de meisjes vaak beziel met een waren leeshonger.

„Neutrale“ boeken in dat genre zijn er meer dan genoeg. Men denke slechts aan de bekende boeken van Cissy van Marxveldt e.a. En de tijd ligt nog niet zoo heel ver achter ons, dat het aan Christelijke lectuur op dat gebied bijna geheel ontbrak. Wie z'n kind geen neutraal boek in handen wilde geven was gauw uitgepraat.

Het is dan ook een verblijdend verschijnsel, dat er in de laatste jaren werkelijk goede meisjesboeken verschenen zijn bij onze Christelijke uit-

reth naar Jaffa aan de kust. De veel omstreden plaatsen als Jeruzalem, Bethlehem, e.a. waaraan zoowel voor Joden als Arabieren heilige herinneringen verbonden zijn, zullen dus geen van beide staten toebehooren, maar Britsch mandaat-gebied blijven.

Ons interesseert nu speciaal het gebied dat aan de Joden bij de verdeling door de commissie-Peel werd toegedacht. Men kan op tweeërlei manier de belangrijkheid en de grootte van dezen staat trachten af te meten.

Om een beeld te geven van den omvang van den Joodschen staat kan men de kaart van Palestina leggen op een kaart van Nederland van dezelfde schaal en dan nagaan welk deel van Nederland door het aan de Joden toegedachte gedeelte zou worden bedekt. Dit is gedaan door Dr J. Romein in het tijdschrift „Groot Nederland“.⁵⁾

Hij komt dan tot de conclusie, dat de noordpunt ten westen van Safad ongeveer op Vlieland valt en de zuidpunt bij Hoek van Holland. Jeruzalem, dat dan op de Nederlandsche kaart ergens ten zuidwesten van Utrecht komt te liggen, valt geheel buiten het Joodsche gebied. Wij zullen van Hoek van Holland een lijn moeten trekken schuin naar het noorden zoodanig, dat het groote middenstuk van Nederland niet door deze lijn en de kustlijn van Holland wordt ingesloten.

Men kan den Joodschen staat van nu echter ook vergelijken met dien van vroeger, met het land van Israël uit den tijd van het koningschap. En dan blijkt het, dat de grenzen van het heilige land zich altoos veel verder uitgestrekt hebben dan thans wordt voorgesteld. Het Israël in de dagen van de koningen heeft niet slechts al het gebied ten westen van den Jordaan in bezit gehad, maar ook groote stukken van het Over-Jordaanse, het tegenwoordige Transjordanie. Het is zonder meer wel duidelijk, dat de aan de Joden toegedachte streek land in elk geval geen grooten omvang hebben zal.

Toch heeft de Engelsche regering in beginsel dit plan aanvaard. Hoewel het creëren van dezen

5) Groot Nederland, Oct. 1937, pag. 469.

gevers. En zeker niet de minste op dit terrein zijn de Let Verhage-boeken van Nel van der Vlis.

Naar we meenen is het nu al het vierde boek van deze schrijfster dat Let Verhage tot hoofd-persoon heeft. Nel van der Vlis schijnt de vlotte, plezierige Let niet gemakkelijk te kunnen loslaten. We hebben Let al gehad als schoolmeisje, als kantoorbediende, nu krijgen we haar als kinderverzorgster. De bijfiguren blijven grootendeels dezelfde. We krijgen hier ook weer een paar verlovings, daar is het een meisjesboek voor. Maar Nel van der Vlis verstaat de kunst de dingen in een natuurlijke sfeer te houden. Ze verromantiseert het leven allermint, en dat is voor meisjesboeken een belangrijke factor.

Het mooie in haar boeken is, dat ze de meisjes brengt waar ze zich thuis kunnen voelen, in het vertrouwde milieu van het Christelijk gezin. Er zijn een vader en moeder die voor hun kinderen bidden. Er is een hartelijk meeleven van de jonge menschen in elkaars moeilijkheden en vreugden.

Het zou geen boek van onzen tijd zijn als we niet lezen van wachtgeldsters, kandidaten-die-op-preekverzoeken-wachten, en ontslagen kantoorbedienden. Aan het eind van het boek is Let wéér zonder werk. Haar taak bij het zieke kind is afgeloopen.

De verandering die Let bewerkt bij Girl van Asperen, het wonderlijke kind met haar grillen en nukken, lijkt ons wel wat heel groot. Psychologisch heel juist teekent de schrijfster de botsingen die onvermijdelijk zijn tusschen twee karakters als Let en Girl, en ook de overwinning, die het tenslotte behaalt. Maar dat een meisje als Girl er aands voor te vinden zou zijn om als weldoende fee te gaan optreden in het gezin van Guusje, nee, dat wordt ons niet heelmaal duidelijk gemaakt. Dan is het eventjes tē mooi. Maar van die kwaal heeft Nel van der Vlis overigens niet veel last, ze staat met beide beenen op den grond, evenals Let Verhage. Dat er af en toe een buitelingetje wordt gemaakt, ligt het eigenlijk niet wonderwel in de lijn van den leeftijd, waarvoor haar boek bestemd is?

„Jonge menschen“ is een frisch, goed boek, waaruit een gezonde geest spreekt. Het is voor onze meisjes een begeerenswaardig bezit.

M.

Gr. GILHUIS-SMITSKAMP.

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Mag men spreken van „Teksten krijgen“?

III.

De opwekking van Ds de Kruijk, dat men mij over de zaak van het „teksten krijgen“ zooveel mogelijk brieven zal zenden, is niet geheel zonder uitwerking gebleven.

nieuwen Joodschen staat uiteraard ten koste zal gaan van het Arabische grondgebied in Palestina — volgens berekeningen wonen er in den Joodschen staat voorloopig nog 225.000 Arabieren — toch zag de commissie in de aanvaarding van de voorstellen de volgende voordeelen voor de Arabieren⁶⁾: Zij zouden geen vrees behoeven te koesteren voor onderwerping door de Joden in de toekomst, aangezien zij ook hun nationale onafhankelijkheid zouden verkrijgen; zij zouden niet bang behoeven te zijn dat de heilige plaatsen mettertijd onder Joodsch gezag zouden komen; Zij zouden een subsidie van den Joodschen staat ontvangen voor landafstand en bovendien twee miljoen pond uit de Britsche schatkist.

Indien het verdeelingsplan door beide partijen geaccepteerd werd, zag de commissie daarbij deze voordeelen voor de Joden: Zij zouden werkelijk een eigen tehuis verkrijgen, ja zelfs een eigen staat, onafhankelijk van ieder ander volk. Deze staat zou voortzich zooveel Joden mogen opnemen als zij zelf verkoos. (Anders dan in de tegenwoordige omstandigheden; de emigratie gaat nu met horten en stooten en is aan veel beperkende bepalingen gebonden.) Het voornaamste doel van het Zionisme zou zijn bereikt.

Beide partijen zijn over het voorgestelde plan zeer ontstemd. Tot dusver zijn niet minder dan een vijftig protesten ingediend door allerlei organisaties van Joden en Arabieren. Dat de Arabieren een eventuele verdeling niet gunstig gezind zouden zijn lag voor de hand, gezien de van te voren gedane uitslatingen. Ook de Joden zijn echter in hooge mate teleurgesteld, omdat het hun toegedachte gebied een zoo kleinen omvang verkreeg. Dr Weizmann heeft weliswaar op het Zionistencongres van dezen zomer verklaard dat er nog wel twee miljoen Joden in den nieuwen staat zouden kunnen worden gehuisvest, maar dit getal is vermoedelijk niet aan den lagen kant geraamd, om zoo mogelijk de oppositie de wind uit de zeilen te nemen.

6) Het Engelsche blad „The Times“ van 8 Juli 1937 bevat een uitvoerig uittreksel van het rapport der commissie.

Uit die brieven blijkt allereerst duidelijk, dat men onder die uitdrukking allerlei verschijnselen in het leven des geloofs saamt.

Eén broeder schreef mij: „M.i. is het om het even hoe en op welke wijze men een tekst krijgt. Dat kan zijn onder de bediening van het Woord, lezen daarvan of ook zoomaar“.

Maar op deze wijze komen wij natuurlijk niet verder. Reeds in mijn vorig artikel heb ik gezegd, dat het natuurlijk gebeurt, dat onder de prediking, onder het lezen van het Woord, onder de overdenking van het Woord, de Geest mij zóó bewerkt, dat ik gegrepen word door de heerlijkheid van een Woord des Heeren.

Maar daarover gaat het in dit debat niet.

Het gaat over de vraag: „of de Heilige Geest zoo maar mij een bepaalden tekst op het hart bindt“.

Dat kan ik niet aanvaarden; en wel om de in mijn vorig artikel genoemde redenen.

1o. Door zoo te doen zou de Heilige Geest, naast de ambtelijke bediening des Woords, nog een eigen directe bediening instellen.

2o. Dit zou hierop neerkomen, dat een Woord, vroeger reeds geopenbaard aan de apostelen en profeten, opnieuw nog eens aan mij geopenbaard werd.

Wie leeft bij het Woord, biddend gebruik maakt van de bediening des Woords, heeft aan dergelijke directe inspraken des Geestes ook geen behoefte. En als wij er geen behoefte aan hebben, zal de Geest het ons ook niet geven. Hij zal door Zijn Werk in ons het biddend onderzoeken van het Woord, het biddend verkeer onder de ambtelijke bediening van het Woord nooit, ook voor het kleinste procent nooit overbodig maken.

Het komt mij inderdaad voor, dat elke leiding van Gods volk in deze richting o zoo gevaarlijk is.

Wanneer men begint met te denken: „daar geeft de Geest mij een tekst“, dan kan men wel zeggen: „nu ga ik, wat ik meen, dat deze tekst mij, voor de omstandigheden, waaronder ik verkeer, te zeggen heeft, toetsen aan het Woord“; maar ieder moet terstond inzien, hoe moeilijk het dan wordt om los te komen van zijn éénmaal gevestigde gedachte.

Neen, wij moeten beginnen bij het geschrevene, het gepredikte Woord.

Een voorbeeld.

Iemand schrijft mij het volgende: hij is in huis bij Hervormde menschen, waarvan de man ongelooft, de vrouw geloovig is. Hij kan daar spreken over de dingen des Woords.

Toen kwam daar ook een ongelooft kostganger, die zijn ongelooft niet onder stoelen of banken stak, maar trachtte een revolutionairen geest in huis te brengen.

De broeder, die mij schreef, ging daartegen telkens in; dat gaf herrie in huis; hij zei toen tegen zijn kostganger, dat het niet goed was onze huizen open te zetten voor allerlei goddelooze invloeden. Zij daarentegen oordeelde, dat hij anders moest optreden.

Volgens de statistieken wonen er ongeveer 16 miljoen Joden over de geheele wereld verspreid.⁷⁾ Het is met deze cijfers voor oogen reeds te verstaan dat de Joden over hun nieuwen staat weinig tevreden konden zijn.

Bovendien — en dat is iets dat vele Joden heel zwaar weegt — is Jeruzalem niet hun stad geworden. Op het zesde Zionistencongres te Bazel in 1906 heeft Theodoor Herzl, de toenmalige voorman van de Zionisten, het reeds met klem uitgeroepen: Indien ik u vergeet, o Jeruzalem, zoo vergeet mijn rechterhand zichzelf! (Ps. 137:5). En bij de viering van het Paascheest groeten de Joden elkander met den roep: Het volgend jaar in Jeruzalem!⁸⁾

De Joodsche ziel zal dus nog geen rust kunnen vinden. Waar naar Joodsche schatting slechts ongeveer twee miljoen menschen den nieuwen staat zullen kunnen bevolken zullen dus vele miljoenen hun zwervend leven op aarde moeten voort zetten, altijd aangenomen dat er iets van dit heele plan terecht komt. De wandelende Jood gaat dus niet naar huis! Neen, geen rust, naar het lijkt, is voor de Joden weggelegd. Want ook voor de twee miljoen zijn de vooruitzichten niet rooskleurig. Steeds zullen deze Joden een zeer lange grensstrook moeten bewaken tegenover de Arabieren en het ligt voor de hand dat schermutselingen niet zullen uitblijven. De Arabieren zullen de Joden altoos als indringers blijven beschouwen en het is bekend dat vijandige gezindheden in het Oosten niet spoedig tot het verleden behooren.

Men heeft gesproken van een „onmogelijk verdeelingsplan“ en er ligt inderdaad veel waarheid in deze krasse uitdrukking.

H.-K.

H. M.

7) Volgens een Engelsche opgave telt het Joodsche volk in de wereld thans 16.295.000 zielen, die als volgt verdeeld zijn over de vijf werelddelen: Europa 9.736.000, Azië 936.000, Afrika 560.000, Amerika 5.636.000 en Australië 27.000.

8) Vgl. J. van Nes a.w., 157.